

УДК 336.67

ВІД ЗБИТКОВОСТІ ДО ПРИБУТКОВОСТІ: КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ УСПІХУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Л. Г. Соляник, к. е. н., доцент, ДВНЗ « Національний гірничий
університет», l.g.s@ua.fm*

Методологія дослідження. При виконанні досліджень залежно від конкретних цілей і завдань використані методи економічного аналізу та дослідження економічних процесів: розрахунково-аналітичний, індексний, спостереження і узагальнення, багатofакторного та порівняльного аналізу, економіко-статистичний та інші. Методи економічної статистики застосовано для здійснення діагностики динаміки фінансових результатів, обсягів реалізації продукції та капіталу підприємств, оцінки ефективності стратегії управління формуванням прибутку; графічні методи (для наочного представлення досліджуваних явищ, процесів і закономірностей). Для наукового обґрунтування та впорядкування основних результатів дослідження використано методи наукової абстракції та систематизації. Розрахунки здійснюються з використанням табличного процесора Microsoft Excel.

Результати За результатами досліджень встановлено, що важке фінансово-економічне положення спостерігається на багатьох вітчизняних підприємствах, прогресує кількість збиткових промислових підприємств. Кризовий стан підприємств обумовлений негативним впливом внутрішніх чинників, серед яких доцільно виділити низький рівень корпоративного управління підприємством і, зокрема, неефективне управління формуванням і розподілом прибутку. Нестійкість розвитку виробництва та падіння його обсягів в останні роки негативно вплинули на фінансові результати діяльності промислових підприємств. При скороченні обсягів виробленої та реалізованої продукції у багатьох суб'єктів господарювання спостерігається зростання середніх постійних витрат на одиницю товарної продукції, випереджальне зростання собівартості реалізованої продукції відносно отриманого доходу від реалізації, зниження обсягів виробленої і реалізованої продукції при не зменшуваних витратах, що стало одним з основних внутрішніх чинників збиткової діяльності промислових підприємств. Виходячи із того, що рівень стратегічного управління прибутком залежить від співвідношення темпів змінювання прибутку, обсягів реалізації продукції та капіталу, можна

стверджувати про неефективність діючої системи управління прибутком промислових підприємств. Внутрішні чинники посилили негативну дію зовнішніх чинників, найвпливовішими з яких, на наш погляд, є неефективна державна економічна політика, недосконалість й нерозвиненість інституціональної системи країни, насамперед інститутів прискорення економічного розвитку, що створює сприятливі умови для отримання підприємствами доходів рентного типу.

Новизна. У ході моніторингу ефективності функціонування вітчизняних промислових підприємств та виявлення чинників, які її визначають, діагностовано, що реалізація політики економічної трансформації в Україні не завжди підпорядковується загальнонаціональним інтересам. Наявність корупції, впливаючи на структуру прав власності, обмежує ступінь свободи приватного підприємництва та рівень захисту прав приватної власності, що як свідчить світовий досвід, в значній мірі впливає на темпи економічного розвитку як окремих суб'єктів господарювання, так і країни в цілому. В Україні закріпилася модель економіки, побудована переважно на низькотехнологічних укладах, що відповідає інтересам вузького кола господарюючих суб'єктів, наближених до влади.

Практична значущість. Запропоновано орієнтири для економічної політики держави у здійсненні більш радикальних реформ шляхом істотного реформування системи суспільних відносин й управління на державному, галузевому та виробничому рівнях, націлених на політичну консолідацію суспільства, усунення інституціональних бар'єрів на шляху економічного розвитку підприємств на основі інновацій (зокрема, трансферу зарубіжних технологій п'ятого і шостого технологічних укладів) як потенційно універсального і стійкого механізму розвитку.

Ключові слова: фінансові результати, індекс прибутку, рівень корпоративного управління, система управління прибутком

Література

1. Геєць В. Наука і виробництво : партнери чи конкуренти? Деякі аспекти сучасної інноваційної політики України //Президентський контроль.– 2004.– №3 , С.6.

Geyets V. *Nauka i vyrobnytstvo : partnery chy konkurenty? Deyaki aspekty suchasnoyi innovatsiyanoi polityky Ukrayiny* [Science and production : partners or competition? Something aspects of modern innovation Ukrainian politics] // Prezydentskiy kontrol.– 2004.– №3 , P.6.

2. Мазурок П. П. Аналітичне оцінювання фінансових результатів діяльності промислових підприємств України /Держава та регіони. Економіка та підприємництво. – 2009. – №5, С.114–119.

Mazurok P. P. *Analitychne otsinyuvannya finansovykh rezultativ diyalnosti promyslovykh pidpryyemstv Ukrayiny* [Analytic evaluation of financial results production enterprises activity of Ukraine] / Derzhava ta regiony. Ekonomika ta pidpryyemnytstvo. – 2009. – №5, P.114–119.

3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: : URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> Заголовок з екрану.

Ofitsiyniy sayt Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrainy [Official web page of State committee of Ukrainian statistics [Elektronniy resurs] / Rezhym dostupu: : URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> Zagolovok z ekranu.

4. Сайт огляду основних тенденцій розвитку металургійної галузі країн/[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.metaltorg.ru/analytcs>.

Sayt oglyadu osnovnykh tendentsiy rozvytku metalurgiyanoi galuzi krayin[Web page of review main tendencies development of metallurgical branch countries] // [Elektronniy resurs] / Rezhym dostupu : <http://www.metaltorg.ru/analytcs>.

5. Бланк Н. А. Управление прибылью. [Текст] / Н. А. Бланк – К. : «Ника-центр», 1998 – 544 с.

. Blank N. A. *Upravleniye pribylyu*. [Profit management] [Tekst] / N. A. Blank – K. : «Nika-tsentr», 1998 – 544 p.

6. Воскобоева О. В. Основні напрямки забезпечення безбитковості і рентабельності торговельних підприємств [Текст] / О. В. Воскобоева, С. М. Баранцева // Торгівля і ринок України. – Донецьк : ДонДУЕТ. – Вип.10. – Т.2. – 2000. – С.199–203

Voskobyeva O. V. *Osnovni napryamky zabezpechennya bezzbytkovosti i rentabelnosti torgovelnnykh pidpryyemstv* [Main directions security non lossness and rentness sailing enterprises] [Tekst] / O. V. Voskoboieva, S. M. Barantseva // Torgivlya i rynek Ukrainy. – Donetsk : DonDUET. – Vyp.10. – T.2. – 2000. – P.199–203

7. Донець Л. І. Інформаційне забезпечення стратегічного управління прибутком торговельного підприємства [Текст] / Л. І. Донець, С. М. Баранцева // Вісник ДонНУЕТ. Сер. Економічні науки. – Донецьк : ДонНУЕТ – 2007. – № 3 (35). – С.87–92

Donets L. I. *Informatsiyne zabezpechennya strategichnogo upravlinnya prybutkom torgovelnogo pidpryyemstva* [Informative security strategic income management of sailing enterprise] [Tekst] / L. I. Donets, S. M. Barantseva // Visnyk DonNUET. Ser. Ekonomichni nauky. – Donetsk : DonNUET – 2007. – № 3 (35). – P.87–92

8. Ковалев В. В. Прибыль : логика определения и идентификации [Текст] // Вестник Санкт-Петербургского университета. – Серия 5. Экономика. – 2005. – №2. – С.106–117.

Kovalyov V. V. *Pribyl : logika opredeleniya i identifikatsii* [Income : logic definition and identification] [Tekst] // Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta. – Seriya 5. Ekonomika. – 2005. – №2. – P.106–117.

9. Юров В. Ф. Прибыль в рыночной экономике : вопросы теории и практики.[Текст] / В. Ф. Юров- М. -: Финансы и статистика, 2001. – 144 с.

Yurov V. F. *Pribyl v rynochnoy ekonomike : voprosy teorii i praktiki*. [Income in marketing economics : theory and practice questions] [Tekst] / V. F. Yurov. – M. : Finansy i statistika, 2001. – 144 p..